

ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต
สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา¹
Attitude of Students towards Teaching and Learning in Music
for Life Quality Course Awanged by Division of Western
Music at Thaksin University, Songkhla Campus¹

รัตติกาล แสงไทย^{2*} และโกวิท ชันศิริ³
Rattikal Seangthai^{2*} and Kowit Kantasiri³

¹ บทความเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ 10600

² นักศึกษาปริญญาการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ 10600

³ รศ.ดร., หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพฯ 10600

¹ This article is part of a Thesis Submitted in Partial of the Requirements for Master of Arts in Music Bansomdejchaopraya Rajabhat University

² Graduate Student Bachelor of Education for Master of Arts in Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat, Bangkok, 10600, Thailand

³ Assoc. Prof. Dr., Bachelor of Education for Master of Arts in Music, Bansomdejchaopraya Rajabhat, Bangkok, 10600, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: rattikaltsu@gmail.com

(Received: November 27, 2018; Revised: January 15, 2019; Accepted: January 24, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตสาขาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน และด้านการวัดประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่เลือกเรียนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต เครื่องมือเปียโน สาขาวิชา ดุริยางคศาสตร์สากล คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 146 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับและแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.21$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.15$) ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 4.14$) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.81$)

คำสำคัญ: ทัศนคติ การเรียนการสอน ดุริยางคศาสตร์สากล

Abstract

The purpose of this research was to study the students' attitude towards Teaching and Learning in The Music for Life Quality Course offered by Western Music Division of Thaksin University Songkhla Campus in 4 aspects, i.e., curriculum, in instructional activities, teachers, and measurement and evaluation. The sample included 146 students who enrolled in Music for Life Quality course. Data were collected using 5-point rating scale questionnaire and checklist and were statistically analyzed using percentage, mean, and standard deviation. The results revealed that the attitude was at 'Very Good' level ($\bar{X} = 4.08$). After item analysis, teachers were rated with the highest mean ($\bar{X} = 4.21$) followed by measurement and evaluation ($\bar{X} = 4.15$), curriculum ($\bar{X} = 4.14$), and learning activities ($\bar{X} = 3.81$)

Keywords: Attitude, Learning, Music

บทนำ

สังคมไทยในปัจจุบัน มีการยอมรับ การเรียนการสอนดนตรี และเห็นคุณค่าของดนตรีที่มีส่วนช่วยในการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านสมองและร่างกาย ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์ ในด้านการเรียนการสอนดนตรีได้มีศึกษาค้นคว้าพัฒนาการ และมีการวิจัยหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้เกิดธุรกิจทางด้านดนตรีหลายรูปแบบทั้งโรงเรียนสอนดนตรี สถาบันการสอนดนตรีต่าง ๆ ห้องซ้อมดนตรี ห้องบันทึกเสียง และโรงเรียนสอนการบันทึกเสียง ทำให้ดนตรีได้แพร่หลายในกับสังคมทุกชนชั้น ตั้งแต่ยากจนถึงพระราช ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่า “ไม่รู้จักดนตรี ดังคำกล่าวที่ว่า “ชนใดไม่มีดนตรีกาล ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก” อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ เขานั้นเหมาะคิดขบขันประลักษ์ณ์ หรืออุบายมั่งร้ายฉมังนัก มโนหนักมีดมีวเหมือนราตรี” พระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า สอดคล้องกับ บทกวีของสุนทรภู่จิตกวีเอกของไทยที่กล่าวว่า “อันดนตรีมีคุณทุกอย่างไป ย่อมใช้ได้ดังจินดาบุรินทร์ ถึงมนุษย์ครู่เหวราช จตุบาทกลาง ปาพนาสิน แม้ปีเราไปให้ได้ยิน ก็สิ้นสุดโทโสที่โกรธา” [1]

การจัดการเรียนการสอนดนตรีในปัจจุบันได้รับการยอมรับให้เป็นวิชาหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการพัฒนาเด็กจากการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์พบว่า ดนตรีมีผลต่อการพัฒนาสมองเด็ก เนื่องจากในสมองมีสารเคมีบางตัวที่มีผลต่อความรู้สึกความจำ การเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ เราเรียกสารนี้ว่า สารสื่อสัญญาณในสมอง (Neurotransmitter) ได้แก่ สารเพื่อเกิดการกระตุ้น (Excitatory) และสารเพื่อการยับยั้ง (Inhibitory) สารเคมีทั้ง 2 ชนิดนี้ ช่วยทำให้เด็กมีความตั้งใจสนใจการเรียนรู้มีสมาธิสารเคมีนี้จะหลั่งมากเมื่อเด็กมีกิจกรรมที่ผ่อนคลาย เช่น การออกกำลังกาย การได้รับคำชมเชย การเล่นเป็นกลุ่ม การร้องเพลง การได้รับการสัมผัสที่อบอุ่น การเล่นดนตรีและการเรียนศิลปะโดยไม่ถูกบังคับกระบวนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสุขเกิดจากความสมดุลของสมองทั้งสองซีก เมื่อสารเอนโดฟิน (Endorphin) หลั่งออกมาทำให้เด็กมีความสุขเป็น การเสริมสร้างประสบการณ์ของการเรียนรู้ที่มีคุณค่า ถ้าสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้กระตุ้นให้เด็กมีความเครียดกดดันแข่งขันเพื่อปรารถนาและสร้างความทรงจำ ที่ไม่ดีให้กับเด็ก

องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ แต่ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งขาดประสิทธิภาพ จะทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จจาก ความคิดเห็นของ นักการศึกษาไทยได้วิเคราะห์จุดอ่อนด้านการจัดการเรียนการสอนที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวางความก้าวหน้าไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกสอดคล้องกับที่ สุธรรม อารีกุล [2] ได้กล่าวว่า ด้านหลักสูตรมีความล้าสมัย มีความซ้ำซ้อนลวกเลียนแบบ จากต่างประเทศ ไม่มีความหลากหลาย ขาดความยืดหยุ่น ความไม่เป็นสากลและไม่เกิดบูรณาการด้านกระบวนการการเรียนการสอน ผู้สอนไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนล้าสมัยไม่ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ และศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองการถ่ายทอดเนื้อหาไม่มีการนำสื่อและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาใช้ นอกจากนี้ การที่สถาบัน อุดมศึกษาเร่งขยายการรับนักศึกษาปริมาณมาก ไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้ บัณฑิตขาดคุณสมบัติที่ดีไม่เป็นไปตาม ความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ สอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ [3] ที่กล่าวถึงวิธีการเรียนการสอนในห้องเรียนว่า ส่วนใหญ่ครูอาจารย์จะเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ผูกขาดการถ่ายทอดความรู้ เป็นการเรียนใน ลักษณะท่องจำ ทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และขาดความคิดสร้างสรรค์ ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียน ได้อย่างเต็มที่ แม้จะเรียนสูงถึงระดับอุดมศึกษาส่งผลให้บุคลากรในประเทศคิดไม่เป็น และไม่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ และสภาพแวดล้อม ส่วนจิระ หงส์คารมณ [4] ได้กล่าวถึงปัญหาด้านอาจารย์ว่า ปัจจุบันจำนวนอาจารย์ลดลง เนื่องจากโครงการ เปลี่ยนแปลงเส้นทางชีวิตและการลาออกไม่สามารถหาอาจารย์ใหม่มาทดแทนได้ทัน อาจารย์ขาดแรงจูงใจในการทำงานอย่างมี ประสิทธิภาพไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณและด้านการพัฒนาอาจารย์

มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้เริ่มเปิดสอนรายวิชาพื้นฐานและวิชาเลือกเสรีทางวิชาการดนตรีให้บัณฑิตที่สนใจเลือกเรียนตั้งแต่ ปีการศึกษา 2525 ในฐานะภาควิชาดุริยางคศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา ต่อมาในปีการศึกษา 2535 ซึ่งปัจจุบันสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ ได้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรรวมทั้งสิ้น 13 คน โดยแบ่งเป็นข้าราชการ 2 คน และพนักงานมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 11 คน ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความสามารถและความ ขำนาญเฉพาะทางด้านดนตรีที่ต่างกันแยกตามเครื่องมือ เช่น ด้านเทคโนโลยีดนตรี ด้านเครื่องเคาะ (Percussion) ด้านกลุ่มเครื่องเป่า และด้านเครื่องสาย (String) ได้ และเครื่องลิ่มนิ้ว ได้แก่ เปียโน (Piano) และคีย์บอร์ด (Key board) เป็นต้น ทั้งนี้ ปัจจุบัน ในรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตได้เปิดสอนให้แก่บัณฑิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์และนิสิตที่สนใจลงทะเบียนเรียน โดยแบ่งเป็น 7 กลุ่ม กลุ่มเครื่องมือเปียโน 4 กลุ่ม กลุ่มเครื่องมือขลุ่ย 2 กลุ่ม กลุ่มเครื่องมือกีตาร์-คลาสสิก 1 กลุ่ม ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำวิจัย เฉพาะกลุ่มเครื่องมือเปียโน เนื่องจากมีผู้สนใจในการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต กลุ่มเครื่องมือเปียโน เป็นจำนวนมากจึงต้องการรวบรวมข้อมูลด้านทัศนคติเพื่อพัฒนาและปรับปรุงรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตรวมถึงสาขาฯ ต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด ทันสมัย ทันยุค ทันเหตุการณ์มากที่สุด (สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ) [5]

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นเนื้อหาของการพัฒนาการเรียนการสอน เรื่อง ศึกษาทัศนคติ ของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ให้เป็นที่ต้องการสู่สังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากลมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านหลักสูตร
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ด้านอาจารย์ผู้สอน
4. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ ด้านการวัดประเมินผล

ระเบียบวิธีการศึกษา

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่เลือกเรียนรายวิชา 0604109 ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต (Music for Life Quality) สาขาดุริยางคศาสตรสาธิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ จำนวน 7 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 192 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่เลือกเรียนรายวิชา 0604109 ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต (Music for Life Quality) โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากนิสิต ที่เลือกเรียนเครื่องมืองู่มเปียโน กับอาจารย์ผู้สอน รัตติกาล ภูมิโกลบ สาขาดุริยางคศาสตรสาธิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่ 2 กลุ่มที่ 6 และกลุ่มที่ 7 รวมทั้งสิ้น 146 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมิน การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตรสาธิต มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) เท่ากับ 0.94

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือ และขอความอนุเคราะห์ต่อหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต ดุริยางคศาสตรสาธิต มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการศึกษาทัศนคติของนิสิต

3.2 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากเอกสารงานวิจัย และเอกสารที่มีการศึกษาไว้ในประเด็นที่เกี่ยวกับ ทัศนคติไม่ว่าจะเป็นเอกสารจากหน่วยราชการสถาบันการศึกษาเอกชน ประเภท หนังสือ ตำรา รายงานการประชุม งานวิจัย ปริญญานิพนธ์ ภาคนิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ อินเทอร์เน็ตและวีดิทัศน์ โดย รวบรวมแยกประเด็นไว้ตามเนื้อหา

3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่ที่ศึกษาวิจัย โดยวิธีการใช้แบบสอบถาม ได้แก่

3.3.1 การสำรวจข้อมูลเบื้องต้น ของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.3.2 การใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านทัศนคติ ของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต ที่คำถามเกี่ยวกับ ทัศนคติของนักศึกษาต่อปัจจัยด้านต่าง ๆ ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการวัดการประเมินผล

3.3.3 การใช้คำถามปลายเปิด เพื่อรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเพิ่มเติมของนิสิตที่มีต่อการพัฒนา การเรียน การสอน รายวิชา ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม

4.1.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละของตัวแปร ชั้นปี เพศ แล้วนำเสนอข้อมูล รูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.1.3 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามแล้วนำเสนอข้อมูล ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.1.4 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร เพศ ชั้นปีและเครื่องมืองู่มเปียโน เพื่อ ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 แล้วนำเสนอข้อมูลรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.1.5 นำแบบสอบถามในตอนที่ 3 คือ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นปลายเปิด (Open Ended) มาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วลำดับความสำคัญโดยพิจารณาจากจำนวนความถี่ แล้วนำมาสรุปในรูปแบบความเรียง

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต
ตารางที่ 1 แสดงรวมค่าเฉลี่ยและส่วนค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชา
ดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตในรายด้าน

ด้าน	รายการ	ระดับทัศนคติ		
		Mean	S.D.	แปลผล
1.	ด้านหลักสูตร	4.14	0.94	มีทัศนคติที่ดีมาก
2.	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.81	1.02	มีทัศนคติที่ดีมาก
3.	ด้านอาจารย์ผู้สอน	4.21	0.89	มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด
4.	ด้านการวัดและประเมินผล	4.15	0.94	มีทัศนคติที่ดีมาก
ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน		4.08	0.95	มีทัศนคติที่ดีมาก

จากตารางที่ 1 สรุปงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (4.08)

สรุปและการอภิปรายผล

ผลการศึกษา

ระดับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (4.08) โดยเฉพาะค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ยระดับมีทัศนคติอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยรวม 4.21) รองลงมา คือ ด้านการวัดและการประเมินผลโดยภาพรวมด้านอยู่ในค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (รวมค่าเฉลี่ย 4.15) และด้านหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยระดับมีทัศนคติอยู่ในระดับทัศนคติที่ดีมาก (รวมค่าเฉลี่ย 4.14) และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยระดับทัศนคติอยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (รวมค่าเฉลี่ย 3.81)

สรุปงานวิจัยครั้งนี้พบว่า ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต โดยภาพรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมีทัศนคติที่ดีมาก (4.08)

อภิปรายผล

ระดับทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก นักศึกษามีทัศนคติที่ดีมีความเข้าใจสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างดีและสามารถนำไปประยุกต์ต่อการเรียนในรายวิชาอื่น มีสมาธิในการเรียนและมีความสุขต่อการเรียนดนตรี สามารถนำมาประยุกต์ได้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาในรายด้าน ได้ดังนี้

ในด้านหลักสูตรพบว่า มีทัศนคติที่ดีมาก โดยเฉพาะ นิสิตเกิดกระบวนการและการตอบสนองตามหลักสูตรในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมา คือ หลักสูตรมีความชัดเจนทันสมัยเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันและ หลักสูตรสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมที่ผลิตบัณฑิตที่จบจากหลักสูตรการเรียนการสอนนี้ อยู่ในระดับเห็นด้วยมากตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของ พู [6] การศึกษาเกี่ยวกับสถานะและวิสัยทัศน์ของการเรียนการสอนเปียโนในมหาวิทยาลัยของประเทศสหรัฐอเมริกา พื้นที่ในการศึกษา คือ มหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเปียโน รวมทั้งหมด เป็น 20 มหาวิทยาลัยชั้นนำ ในประเทศสหรัฐอเมริกา จากการศึกษาสถานะและวิสัยทัศน์ของการเรียนการสอนเปียโน โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลพบว่า สิ่งที่มีอิทธิพลในการศึกษา มีทั้งหมดอยู่สามด้าน คือ สถาบัน ครูผู้สอน และหลักสูตร การสอบถามเน้นไปที่ นิสิตระดับปริญญาเอก เป็นส่วนใหญ่ ข้อมูลที่ได้รับ คือ 1) ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ของคณะกรรมการสำหรับ การพัฒนาหลักสูตรที่มีความหลากหลาย 2) ให้จัดหลักสูตรที่หลากหลายประเภทของการฝึกอบรมครูผู้สอน 3) การเสนอความรู้และจัดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนเพื่อการอาชีพในอนาคต 4) มีความต่อเนื่องในการปรับหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ปัจจัยที่สามารถจะปรับปรุงและพัฒนาทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น เงินเป็นอีกปัจจัยที่มีความสำคัญ ดังนั้น จึงขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของงบประมาณเช่นกัน

ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมีทัศนคติดีมาก โดยเฉพาะ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ฝึกทักษะด้วยตัวเอง สามารถเข้าใจการปฏิบัติมากขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่อง ทฤษฎีเบื้องต้นสำหรับการเรียนในเครื่องมือเปียโน การปฏิบัติที่ถูกต้อง การนั่ง การวางมือ การบรรเลงให้ถูกต้องซึ่ง อยู่ในระดับ เห็นด้วยมาก รองลงมา คือ นิสิตมีความสุขกับการเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอนการได้มีส่วนร่วมในการเรียนร่วมกัน มีกิจกรรมทำร่วมกันซึ่ง อยู่ในระดับทัศนคติที่ดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัน [7] ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลทางการข้ามวัฒนธรรม และวิวัฒนาการของสอนรายวิชาเปียโนปฏิบัติที่วิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่ การศึกษานี้ประเมินอิทธิพลทางวัฒนธรรมในการสร้างและ พัฒนาการเรียนการสอนเปียโนปฏิบัติที่วิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่ จะตรวจสอบหลักการของวิธีการเรียนการสอนของอาจารย์ การ ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปอีกรุ่นหนึ่งและข้ามวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ศึกษาจากนักเปียโน โฟทัง (Fou Ts'ongX) และการมีส่วนร่วมของวิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่ ด้านรูปแบบการสอนเปียโนปฏิบัติ การอภิปรายสรุปของความคิดแนวทางและการศึกษา และเหนือสิ่งอื่นใดที่มีอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อ การเรียนการสอนเปียโนปฏิบัติของ วิทยาลัยดนตรีเชียงใหม่

ในด้านอาจารย์ผู้สอนมีค่าเฉลี่ย มีทัศนคติที่ดีมากที่สุด โดยเฉพาะ ค่าเฉลี่ยสูงสุดรายด้าน คือ ผู้สอนสอนครบตาม เนื้อหาครบถ้วน อยู่ในทัศนคติดีมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็นเปิดโอกาสให้ นิสิตแสดงความคิดเห็นว่า นิสิตต้องการในสิ่งที่อยากปฏิบัติและชื่นชอบและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนซึ่งอยู่ในทัศนคติดีมากที่สุด เนื่องจาก อาจารย์ผู้สอนมีบุคลิกภาพดีมีเป็นที่น่าสนใจ จากลักษณะการพูดจา ความจริงใจมีเจตคติที่ดี สนใจ เอาใจใส่ต่อการ เรียนการสอนและต่อนักศึกษา ความเป็นกันเอง การตรงต่อเวลาลักษณะอารมณ์ ความสุขุมรอบคอบ การมีเหตุผล ผล ความเสียสละ ความเชื่อมั่นในตนเองและความเป็นผู้นำ อีกทั้งให้เกียรติและมีความเมตตาต่อนักศึกษา ซึ่งในการจัดการสอนอาจารย์ผู้สอนมีแจ้ง จุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเกณฑ์การวัดและประเมินผลการสอนที่ชัดเจนทำให้อาจารย์ผู้สอนทราบว่า ตนกำลัง จะทำอะไรและเพื่ออะไรและเป็นแนวทางในการเลือกเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนมีการจัดทำ ประมวลรายวิชา (Course Syllabus) ที่ครอบคลุมชื่อเรื่อง หัวเรื่องที่สอน โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์ กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างครบถ้วน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌอน [8] ในแง่ของทัศนคติของครูที่ มีความตั้งใจในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับนักเรียนอย่างเต็มความสามารถ งานวิจัยนี้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของครูเปียโนใน การสอนรายวิชาเปียโนปฏิบัติครูเปียโน ด้านการสอนเปียโนในรูปแบบหัวข้อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้เข้าร่วมและความสำคัญ ในการเตรียมความพร้อมของครูใหม่ ข้อมูลที่ได้รับผ่านการตอบแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ถึง 1,200 สมาชิกของครูเพลง สมาคมแห่งชาติที่ระบุว่า ตนเป็นครูเปียโนแบบสอบถามขอข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการแนะนำการเรียนการสอน ส่วนบุคคล ข้อมูลวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหลักสูตรการเรียนการสอนเปียโนและทัศนคติเปียโนหัวข้อในหลักสูตรการเรียนการสอน และได้รับ แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด คือ 598 ฉบับ จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 49.83 และถูกนำมาใช้ในการ วิเคราะห์ข้อมูล มีความคิดว่าหลักสูตรการสอนเปียโนมีความสำคัญเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเป็นครูสอนเปียโนอย่าง เหมาะสม

ในด้านการวัดและประเมินผลพบว่า มีการประเมินผลการเรียนรู้จากการสอบวัดผลภาคทฤษฎีและปฏิบัติมีนิสิตมีความรู้ และความเข้าใจในการประยุกต์ความรู้ทางทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง และมีการแจ้งผลให้ นิสิตทราบมีทัศนคติที่ดีมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดใน นิสิตเข้าใจในเรื่องของตัวโน้ตได้อย่างถูกต้องสามารถเข้าใจวิธีการอ่านโน้ตได้อย่างถูกต้อง สามารถอ่านโน้ต เข้าใจเครื่องหมายต่าง ๆ ในการปฏิบัติและสามารถบรรเลงออกมาได้อย่างชำนาญมากขึ้น ซึ่งอยู่ในทัศนคติที่ดีมากและนิสิตสามารถบรรเลงบทเพลง ตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง มีอยู่ในทัศนคติดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิ เชียงชนะนา [9] ได้ศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัย ทางดนตรีศึกษา: การวิเคราะห์ภูมิานและการวิเคราะห์เนื้อหาหัวข้อพบว่า 1) ผลการพัฒนารอบแนวคิดสาระของศาสตร์ทาง ดนตรีศึกษา ประกอบด้วย ทำ องค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน คือ บริบทของการเรียนการสอนดนตรีการบริหาร/การนิเทศการเรียนการสอน การวิจัยทางดนตรีศึกษาศึกษาทางด้านดนตรี และผลที่เกิดจากการเรียนดนตรี 2) ผลการประเมินคุณภาพงานวิจัยทางดนตรี ศึกษาพบว่า งานวิจัยเชิงปริมาณมีคุณภาพโดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากและงานวิจัยเชิงคุณภาพมีคุณภาพโดยสรุปในภาพ รวมอยู่ในระดับดีและตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคุณภาพงานวิจัย ได้แก่ คณะที่ผลิตงานวิจัย สาขาวิชาที่ผลิตงานวิจัย แผนแบบการวิจัยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คุณภาพเครื่องมือ และ ประเภทการวิเคราะห์ข้อมูล 3) ค่าขนาดอิทธิพลในระดับเล่มวิทยานิพนธ์จำนวน 62 ค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.383 ในระดับชุดในการทดสอบสมมติฐาน จำนวน 159 ค่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.422 และตัวแปรคุณลักษณะงานวิจัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างของค่าประมาณขนาดอิทธิพล

ในระดับเล่มวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ระดับการศึกษากลุ่มตัวอย่างประเภทเครื่องมือ ปีที่ทำงานวิจัยเสร็จ ประเภทสมมติฐานสถานภาพ กลุ่มตัวอย่าง แผนแบบการวิจัย วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างคุณภาพเครื่องมือ และประเภทการวิเคราะห์พบว่าด้าน-การวัด/ประเมิน ผลการเรียนรู้มีการทำวิจัยเพื่อวิเคราะห์แบบสอบ/การประเมินหลักสูตร

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

ในการเรียนการสอนรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตนั้นเป็นรายวิชาที่ต้องการให้นิสิตเกิดสมาธิ ความผ่อนคลาย และมีความสุขกับดนตรีและนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้ จึงควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์หลักสูตร และทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายในหลักสูตรให้มากกว่าที่เป็นอยู่เพื่อให้ได้เนื้อหาที่สอดคล้องกับหลักสูตรและสามารถนำไปสู่การจัดระบบการเรียนการสอนที่ดีไม่ว่าจะเป็นด้านการใช้สื่อต่าง ๆ ด้านการผลิตสื่อ ด้านห้องเรียนเฉพาะทาง ด้านการวัดผลและประเมินผลเพื่อให้ตรงตามจุดประสงค์ของรายวิชารวมไปถึง อาจารย์ผู้สอนในรายวิชานี้ควรพัฒนาและฝึกฝนตัวเองอย่างสม่ำเสมอ และพัฒนาวิธีการสอนที่แตกต่างไปจากการสอนในรายวิชาเอก เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนนิสิตในรายวิชาดนตรี เพื่อคุณภาพชีวิตที่ไม่ใช่วิชาเฉพาะทางเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และมีความสุขกับการเรียนดนตรีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชีวิตโดยมีดนตรีเป็นสื่อกลางเสริมสร้างความสุขในการดำเนินชีวิตต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปแก้ไขปรับปรุงนั้นตามข้อเสนอที่ปรากฏในผลการวิจัยควรที่จะมีการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนต่อรายวิชาดนตรีเพื่อคุณภาพชีวิตอย่างละเอียดและทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อที่จะทราบความต้องการของแต่ละบุคคลแตกต่างกันไปและสามารถนำมาปรับปรุงแก้ไขในหลาย ๆ ด้านให้ทันยุค ทันสมัย เพื่อใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนเกิดประโยชน์ต่อตัวนิสิตและเพื่อให้การเรียนการสอนมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Nateephath, W. (2009). *Factors influencing consumers decision making behavior to wordmusic school in Bangkok Metropolitan Area*. Master Project, Master of Business Administration degree in Management. Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. (In Thai)
- [2] Sutham, A. (2000). *Forms and forms and higher education missions*. Bangkok : Office of The Basic Education Commission. (In Thai)
- [3] Kriengsak, C. (2000). *The philosopher : synthesize, analyze and apply the concept of education and development*. Bangkok : Darnsutha. (In Thai)
- [4] Chira, H. (2010). *Human capital in bureaucratic system, human capital seminar in bureaucratic system*. Sukhumnaipradit Auditorium. May 26, 2010. Nonthaburi: Office of the Civil Service Commission Nonthaburi. (In Thai)
- [5] Thaksin University. (2012). *Department of Music Thaksin University*. Retrieved on January 20, 2012. From <http://art.tsu.ac.th>. (In Thai)
- [6] Fu, H. C. (2007). *A status and vision investigation of us university piano pedagogy programs*. Doctor of Philosophy Music Education. Texas: University Of North Texas.
- [7] Akachai, T. (2014). *Piano pedagogy of Associate Professor Albert Tiu at Yong Siew Toh Conservatory of Music, National University of Singapore*. A Thesis of Master of Fine and Applied Arts, Mahasarakham: Mahasarakham University. (In Thai)
- [8] Schons, S. M. (2005) . *Piano teachers' attitudes about piano pedagogy course topics*. Doctor of Philosophy Music Education. Oklahoma: University of Oklahoma.
- [9] Natee, C. (2007). *Synthesis of research in music edcation: meta-analysis and content analysis*. A Thesis of the Degree of Master of Education Program in Educational Research. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)